

Feb 21, 2017

[Ger Groothedde – ruim een halve eeuw mondharpen](#)

[Oermuziek](#) [Uncategorized](#)

“... was eind zestiger jaren absoluut de pionier als mondharpmaker in Nederland. Geïnspireerd door (mor)čang-spelers (mondharpisten) uit Afghanistan en Pakistan, begon hij zelf met het smeedwerk, want de mondharpen hier verkrijgbaar gingen snel stuk. Hij heeft er niet veel gemaakt, maar ze waren allemaal van heel goede tot excellente kwaliteit. Tegenwoordig maakt hij geen mondharpen meer omdat het werk te intensief voor hem is. Hoe dan ook, het is een van mijn wensen om ooit een Groothedde-mondharp te bemachtigen voor mijn concert-collectie.” Bron: Phons Bakx.

In gesprek met ...

In februari 2017 sprak ik met Ger Groothedde (1942), mondharpnemaker, legendarisch in selecte kring, én beeldend kunstenaar. Het contact had ik gelegd via een goede vriendin van hem, Marjolijn Bos, “Hij heeft prachtige mondharpn zelf gemaakt, elk in een andere toonhoogte. Een echte ambachtsman.” Beiden actief in Werkgroep Cultuur | Archipel & Willemspark in Den Haag.

Door René Paes

Tekeningen, schilderijen en gesmede harpjes

Dagelijks werkt Ger nog steeds aan zijn tekeningen en schilderijen. Van beroep kunstschilder. Ger is een serieus man met vlagen humor. Hij woont het grootste deel van zijn leven in Den Haag. Ger is ook nog steeds actief als mondharpnspeler en hij bespeelt enkel zijn eigen gesmede harpjes.

Lyrisch-abstract met natuurelementen

Het schilderwerk van Ger Groothedde noemt hij zelf lyrisch-abstract. Hij werkt voornamelijk op klein formaat, met acryl, pen, waterverf, en potlood. Meestal op papier. Vaak gebruikt hij elementen uit de natuur, lucht, landschappen, diervormen of menselijke figuren. Wat dit laatste betreft soms met vervreemdend effect. In 1989 ontving Ger de Jacob Hartog-prijs, getuigenis van bijzondere artistieke prestaties. Over deze prijs was hij al snel relativerend.

Zonder leermeester

In de jaren zestig of wellicht eind vijftiger jaren maakte Ger voor het eerst kennis met mondharpn. Hij zag ze in de etalage van een muziekwinkel in Amsterdam (zijn geboorteplaats). De winkeleigenaar had een partij vooroorlogse mondharpn, die toen verkocht werden voor 25 cent per stuk. In die tijd was echt niks bekend over mondharpn en al met al (her)kende vrijwel niemand deze muziekinstrumenten. Ger hoorde de mondharp voor het eerst halverwege de jaren zestig in muziekstukken via het radioprogramma Van Heinde en Verre, waarin muziekculturen en instrumenten uit de hele wereld aan bod kwamen. Via die radio-uitzendingen raakte Ger geïnspireerd door mondharpnspelers uit Noorwegen, Ierland, tot aan Kirgistan. In zijn jongvolwassen jaren maakte Ger reizen naar Joegoslavië, Bulgarije, Turkije, India, Afghanistan tot in Iran. In India en Pakistan kocht hij mondharpn van marktventers. Terug in Den Haag begon hij zijn eigen mondharpn te smeden, met hele eenvoudige hulpmiddelen, en zonder leermeester. Eigenlijk heeft hij alles wat hij geleerd heeft, ontwikkeld door zelf te experimenteren. Het maken van een mondharp vergde veel tijd en inspanning.

Ooit had hij een mondharp gemaakt voor Karel Korfker (vriend en collega-beeldend kunstenaar). En Ger had Phons Bakx (onbetwiste mondharpspecialist) in zijn jonge jaren in zekere mate ook enthousiast gemaakt voor het instrument, via Karel Korfker. Ger heeft nog steeds gereedschap waarmee hij zijn mondharpen repareert. Maar hij maakt geen nieuwe harpen meer. “Dus verwacht niet dat je een door mij gemaakte mondharp kunt bemachtigen.”

Karel Korfker met Groothedde-mondharp aan halsketting, 1968

Illustratie van Karel Korfker gebaseerd op Groothedde-mondharp

Beste mondharpn van West-Europa in zestiger en zeventiger jaren van de vorige eeuw

Voor zijn broer Niek had Ger ook een mondharp gemaakt. “Mondharpn maak ik verder voor niemand meer, maar als je wilt dan leer ik je in mijn werkplaats hoe je er zelf een kan maken.” Ger kende John Wright (mondharp pionier van ongeveer zelfde leeftijd), wist niet dat John al overleden was.

De Wandelende Tak

Begin jaren negentig werden mondharpmuziekstukken uitgezonden van Ger samen met zijn broer Niek in een uitzending van VPRO's radioprogramma De Wandelende Tak. Dat waren geluidsoptnames opgenomen door Phons Bakx.

Internet, email en opleving mondharpninteresse

Hij is via het internet goed op de hoogte wat er zo gebeurt op het gebied van mondharpactiviteiten, en ziet zo nu en dan een opleving in interesse. Het mondharpnspel van de Jakoetische vrouwen met hun indrukwekkende kleding zegt hem niet zoveel. Herhaaldelijk spreekt hij zijn belangstelling uit voor de Russische hedendaagse mondharpmakers. Emailen daar doet hij niet aan. Want digitale communicatie daar wil hij niet door opgeslokt worden. ‘Voor je het in de gaten hebt, ben je zo drie uur per dag daarmee bezig.’ Met de interesse-opleving in mondharpn ziet hij ook samenhang met de belangstelling voor new age. Zo speelt hij samen met een vriendin die klankcirkels organiseert, waarbij ook stemexpressie aan bod komt.

Andere instrumenten

Ger bespeelt ook andere instrumenten zoals Joegoslavische en Bulgaarse varianten op de doedelzak. Hij bespeelt ook fluiten. En didgeridoo, die maakt hij zelf uit PVC-buizen. Hij houdt van oerklanken. Bovoentoen zingen, daar heeft hij eveneens vaardigheid in ontwikkeld. Verre reizen maken, dat doet hij allang niet meer. Hoewel hij zichzelf eigenlijk niet als stadsmens ziet, is Den Haag zijn thuisstad waar hij zijn goede kennissen, vrienden en kunstkring heeft.

Haagse Kunstkring

Ger Groothedde maakt deel uit van de Haagse Kunstkring, met een rijke historie. De Haagse Kunstkring is een vereniging in Den Haag voor en van kunstenaars en kunstliefhebbers. Onder de leden zijn beeldende kunstenaars, architecten, schrijvers, voordrachtskunstenaars, fotografen, musici en vormgevers. Zo organiseerde Jan Toorop voor de Haagse Kunstkring eind negentiende eeuw de eerste tentoonstelling van werk van Vincent van Gogh, controversiële kunst van een toen nog onbekend kunstenaar. In 1923 hielden Dadaïsten,

waaronder Kurt Schwitters en Theo van Doesburg, in de Haagse Kunstkring de eerste bijeenkomst van de Dada-tournee door Nederland.

Pulchri Studio

Ger Groothedde is ook verbonden aan het Haagse schilderkunstig genootschap Pulchri Studio. Dit genootschap kent eveneens een rijke historie. Opgericht door kunstschilder Lambertus Hardenberg. Pulchri Studio organiseert nog steeds regelmatig exposities van werk van leden en kunstenaars uit binnen- en buitenland. In de laatste decennia zijn ook beeldhouwkunst, grafiek, fotografie en nieuwe media belangrijk bij Pulchri Studio.

© [Oermuziek: mondharpes](#) 2017

Powered by [WordPress](#) • [Themify WordPress Themes](#)